

1864 og De Slesvigske Krige

Introduktion

Krigen i 1864 blev udløst, fordi der var uenigheder om, hvorvidt hertugdømmerne Slesvig, Holsten og Lauenborg skulle være en del af Kongeriget Danmark eller ej. I 1849 fik Danmark sin første frie forfatning – Grundloven. Denne gjaldt dog kun for Danmark og ikke hertugdømmerne.

I 1863 lavede den danske regering en fælles forfatning for kongeriget Danmark og Slesvig. Det Tyske Forbund (bl.a. bestående af Preussen og dele af Østrig) ønskede ikke dette, og det var i strid mod de aftaler, som var indgået i London i 1851-52 (efter Treårskrigen). Derfor ville de have aftalen trukket tilbage. Da dette ikke skete rykkede østrigske og preussiske tropper ind i Lauenborg og Holsten i januar 1864.

I Danmark var man overbevist om, at danskerne ville vinde krigen. Dog opdagede Danmark, med general De Meza i spidsen, at danskerne ikke kunne opretholde Dannevirkestillingen, og d. 6. februar 1864, måtte de danske tropper trække sig tilbage. Den danske hær delte sig; de fleste soldater blev ved Dybbøl og de resterende gik længere op gennem Jylland til Kolding og Fredericia. Dog kunne danskerne ikke klare de østrigske og preussiske soldater og 18. april 1864 udkæmpedes et stort slag ved Dybbøl, hvor Danmark tabte stort.

Den 25. april 1864 havde man fredsforhandlinger i London, hvor en våbenhvile blev aftalt. Her drøftede man også, hvordan Slesvig skulle deles mellem Danmark og Det Tyske Forbund. Dog brød forhandlingerne sammen, da danskerne ikke accepterede de forslag om deling, der blev givet. Krigen fortsatte, og Danmark tabte flere kampe.

Den 20. juli genoptog man fredsforhandlinger i Wien, og disse blev afsluttet den 30. oktober 1864. Resultatet blev, at Danmark tabte både Lauenborg, Holsten og Slesvig (herunder Sønderjylland). Danmarks indbyggertal gik fra 2,6 mio. til 1,6 mio.

Links

- <https://www.dr.dk/undervisning/historie/tema/1864>
  - På denne side er der masser af information om krigen i 1864. Her findes videoklip, baggrundsviden samt quiz om slaget ved Dybbøl.
- http://tikitoki.skoletube.dk/timeline/entry/169214/RIGSARKIVET-Krigen-1864-Kilder-til-Folkeskolen/#vars!date=1864-01-01_00:00:00!
  - Rigsarkivets forløb - lavet som en tidslinje med mange gode historier samt link videre til quiz i Kahoot.
- <https://danmarkshistorien.dk/temaer/krigen-i-1864/>
  - Kort baggrund om krigen og links til masser af artikler om historien samt artikelserie om myter fra 1864.
- På CFU's hjemmeside i samlingerne kan man finde alle afsnit fra 1864-serien på DR. De kan streames direkte.
- <http://1864.dk/>
  - Denne portal, udarbejdet af Historiecenter Dybbøl Banke, giver adgang til en masse kildemateriale, både via lyd, kort og tekst. Den beskriver fint krigens forløb, har online "avis" fra dengang, som man gratis kan følge dagligt med i.
- <https://historielab.dk/til-undervisningen/undervisningsforloeb/krigen-i-1864/>
  - Et rigtig fint undervisningsforløb fra Historielab.
- <https://frilaesning.dk/artikler/1663122/1864%3A%20en%20vigtig%20krig/>
  - Masser af gode ideer og læsning. Fint til tværfagligt forløb mellem dansk og historie.
- <https://fredericiahistorie.dk/node/656>
  - Museerne i Fredericias fagtekster om De Slesvigske Krige. Bearbejdede autentiske soldaterbreve med opgaver.

Forslag til opgaver / aktiviteter og faglige mål

Brug mange af ovenstående link og deres tilhørende opgaver eller lad dig inspirere af nedenstående.

- Lav en tidslinje over krigens forløb før, under og efter krigen. Lad dig inspirere af elevopgaverne fra skoletjenesten, se links.
- Læs kilder fra 1864 og analyser dem.
- Arbejd med myter og misforståelser om 1864
- Lad eleverne skrive en fortælling ud fra Slaget ved Dybbøl. Den kan vinkles forskelligt, evt. som en nyhedsartikel, et brev fra soldaten til familien, fra en dansk soldat, fra en preussisk soldat mv. Lad eleverne rette/vejlede hinandens historier undervejs. Fremlæg for hinanden i klassen.
- Lav et skuespil over forhandlingerne i London og Wien
- Arbejd med begrebet nationalitet – hvad udadtil tabes skal indadtil vindes. Hvordan så Danmarks selvopfattelse ud før, under og efter krigen. Kan ligeledes med fordel perspektiveres til danskheden i dag.
- Arbejd med de strømninger, der var i Danmark efter krigen. (andelsbevægelser, Grundtvig mv.)
- Tag på besøg hos Dybbøl Banke og udarbejd en turistbrochure efterfølgende. Hvorfor skal man besøge Dybbøl Banke? (Denne opgave kan selvfølgelig også laves til andre museumsbesøg)
- Arbejd med de våben og flåden, der fandtes under 1864
- Lad eleverne tegne kort over Danmark før og efter krigen. Her kan også indtegnes Danmarks ønsker til grænsen ved forhandlingerne i London.
- Arbejd med kontra-faktiske spørgsmål; "Hvis Danmark havde gået med til forslagene under fredsforhandlingerne i London, hvordan havde landet så set ud i dag?" osv.
- Perspektiver 1864 til Danmarks neutralitet under 1. verdenskrig og samarbejdspolitikken under 2. verdenskrig.
- Perspektiver 1864 til krigen i Irak og Afghanistan.

1864 og Fælles Mål

Gennem arbejdet med krigen i 1864 skal eleverne:

- Kunne forstå årsagerne til krigen
- Vide, hvordan selve krigen udspillede sig og hvilke våben der var i spil
- Via rollespil, breve, artikelskrivning skal eleverne indleve sig i, hvordan det var at leve under krigen.
- Kende til de strømninger, der var i Danmark og Europa i 1800-tallet
- Kende til den nationalfølelse Danmark havde før, under og efter krigen.
- Kunne perspektivere krigen i 1864 til Danmarks neutralitet under 1. verdenskrig samt forstå samarbejdspolitikken under besættelsen

Besøgsmuligheder

Historiecenter Dybbøl Banke

<http://www.museum-sonderjylland.dk/dybbol-banke.html>

Her kan man via mange sanser fornemme slaget ved Dybbøl Banke.

Dybbøl Mølle

<https://1864.dk/dybboel-moelle/>

Her kan man se Dybbøl Mølle samt samlinger om møllens historie og erindringssted.

Danevirkemuseet

<http://www.danevirkemuseum.de/dk/>

Her i Dannewerk i Slesvig kan man opleve det gamle forsvarsværks byggefaser. Under krigen i 1864 lå der 27 skanser, inden tropperne trak sig tilbage til Dybbøl.

Fregatten Jylland

<http://www.fregatten-jylland.dk/>

Oplev skibet, som deltog i Helgolandsslaget i 1864.

Lundby Museum

<http://lundbymuseum.wordpress.com/>

Her kan man opleve kampen, som fandt sted 3. juli 1864

Museerne i Fredericia

<https://fredericiahistorie.dk/node/626>

Her kan man deltage i rollespil, hvor eleverne skal spille autentiske roller og være soldat for en dag under De Slesvigske Krige.